

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย การนำเสนอ "หน้าหนึ่ง" ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ครั้งนี้ ได้ทำใน 2 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหา
2. การใช้แบบสอบถามหัวหน้าข่าว หรือบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

การวิเคราะห์เนื้อหา

ประชากร

ประชากรในการวิเคราะห์เนื้อหา คือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ในช่วงระหว่างวันที่ 11 สิงหาคม 2533 - 16 พฤศจิกายน 2533 และ ช่วงระหว่างวันที่ 17 พฤศจิกายน - 22 กุมภาพันธ์ 2534 ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ซึ่งฉบับซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงคุณภาพ (Quality Newspaper) ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน และ สยามรัฐ
2. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงปริมาณ (Popular Newspaper) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ และ เดลินิวส์
3. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงกึ่งคุณภาพกึ่งปริมาณ (Semi-Quality and Semi-Quantity Newspaper) ได้แก่ หนังสือพิมพ์แนวหน้า บ้านเมือง

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้จะใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2533 ซึ่งเป็นวันแรกของการเริ่มศึกษา จนถึงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2534 ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดการศึกษา โดยเลือกหนังสือพิมพ์รายวันที่ทำการศึกษารวันเว้นวัน เหมือนกันทั้ง 6 ชื่อฉบับ คือ 11, 13, 15, 19 สิงหาคม..... 22 กุมภาพันธ์ ซึ่งจะทำให้ มีหนังสือพิมพ์รายวันที่ใช้ในการศึกษาดังนี้ 588 ฉบับ จากหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ชื่อฉบับแบ่งเป็น ช่วงก่อนเลิกปร .42 จำนวน 294 ฉบับ ชื่อฉบับละ 49 ฉบับ เช่นเดียวกับ ช่วงหลังเลิกปร.42

วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ประเภทเนื้อหาที่วิเคราะห์ จะจำแนกเนื้อหาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ในส่วนของข่าว จะศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงในการนำเสนอเนื้อหาของข่าว (ข่าวหนัก ข่าวเบา) ระหว่างช่วงก่อนและหลังยกเลิก ปร.42
2. ในส่วนของภาพข่าว จะศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงในการนำเสนอเนื้อหาภาพข่าว (ภาพข่าวเหมาะสม ภาพข่าวไม่เหมาะสม) ระหว่างช่วงก่อน และหลังยกเลิก ปร.42
3. ในส่วนของภาษา จะศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงในการใช้ภาษาในการพาดหัวข่าว (ภาษาเหมาะสม ภาษาไม่เหมาะสม) ระหว่างช่วงก่อน และหลังยกเลิก ปร. 42

หน่วยในการวัด

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว รวมทั้ง ภาพข่าว จะใช้หน่วยในการวัด คือ คอลัมน์นิ้ว เพื่อวัดเนื้อที่ของข่าวแต่ละประเภท และจำนวนขึ้น เพื่อวัดความถี่ในการเสนอข่าว และภาพข่าวแต่ละประเภท ในขณะที่การวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในการพาดหัวข่าว จะใช้จำนวนขึ้น เพื่อวัดความถี่ของภาษาที่ใช้ในแต่ละประเภท

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

การทดสอบ การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยอาศัยหลักการคำนวณของ Holsti โดยผู้วิเคราะห์แต่ละคนรวม 3 คน จะอ่านหนังสือพิมพ์ที่สุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นการทดสอบ จำนวน 30 ฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์จำแนก เนื้อหาตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อทดสอบว่ามีความเห็นตรงกันกี่ครั้ง โดยถือว่าถ้าวิเคราะห์ตรงกัน ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ถือว่ามีความเห็นตรงกัน

สูตรหาความเชื่อมั่น ของ Holsti ¹

$$R = \frac{3(C1, C2, C3)}{C1 + C2 + C3}$$

เมื่อ C1, 2, 3 = จำนวนครั้งที่ผู้ลงรหัส 2 คนมีความเห็นเหมือนกัน

C1+C2+C3 = จำนวนครั้งรวมกันทั้งหมดที่ผู้ลงรหัส 3 คนพิจารณา

ค่าที่ได้จากการพิจารณาไม่ควรต่ำกว่า 0.75 จึงถือได้ว่ามีความ
เชื่อมั่น

¹. R. D. Wimmer, J. R. Domnick; Mass media Research: An Introduction (Belmont California : Wedsworth Publishing Company, 1987)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มข้าวประเภทต่าง ๆ จำนวน 50 ข้าว มาทำการทดสอบความเชื่อมั่น ในการวิเคราะห์ประเภทของข้าว ร่วมกับผู้ร่วมวิเคราะห์อีก 2 คน และผลที่ได้ปรากฏว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิเคราะห์อีก 2 คน สามารถแยก เนื้อหาของข้าว ตรงกัน 45 ข้าว จากทั้งหมด 50 ข้าว จึงได้นำ มาแทนค่าลงในสูตร

$$3(C1, 2, 3) = 3(45)$$

$$C1+C2+C3 = 50+50+50$$

$$R = \frac{3(45)}{50+50+50}$$

$$= \frac{135}{150}$$

$$= 0.9$$

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของข้าวตัวอย่าง ค่าความเชื่อมั่น (R) ที่ได้ เท่ากับ 0.9 ถือว่ามีความ เชื่อมั่นตามเกณฑ์ของ Holsti

การทดสอบความเชื่อมั่นเนื้อหาของภาพข้าว ผู้วิจัยได้สุ่มภาพข้าว จำนวน 50 ภาพ มาทำการทดสอบร่วมกับ ผู้วิเคราะห์อีก 2 คน ปรากฏว่า สามารถแยกเนื้อหา ของภาพข้าวได้ตรงกัน 49 ภาพ จึงได้นำมาแทนค่าลงใน สูตร

$$3 (C1, 2, 3) = 3 (49)$$

$$C1+C2+C3 = \frac{3 (49)}{50+50+50}$$

$$R = \frac{147}{150}$$

$$= 0.98$$

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของภาพข่าวตัวอย่าง ค่าความเชื่อมั่น (R) ที่ได้ เท่ากับ 0.98 ถือว่ามีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ของ Holsti

การทดสอบความเชื่อมั่นประเภทของภาษาที่ใช้พาดหัวข่าว ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างพาดหัวข่าวจำนวน 50 ชิ้น มาทำการทดสอบร่วมกับผู้ร่วมวิเคราะห์อีก 2 คน ปรากฏว่า สามารถแยกประเภทของภาษาที่ใช้ในการพาดหัวข่าวได้ตรงกัน 41 ชิ้น จึงนำมาแทนค่าในสูตร

$$3 (C1, 2, 3) = 3 (41)$$

$$C1+C2+C3 = 50+50+50$$

$$R = \frac{3 (41)}{50+50+50}$$

$$= \frac{123}{150}$$

$$= 0.82$$

ในการวิเคราะห์ เนื้อหาประเภทของภาษาที่ใช้ในการพูดหัวข่าว ตัวอย่าง ค่าความเชื่อมั่น (R) ที่ได้เท่ากับ 0.82 ถือว่ามีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ของ Holsti

กรรมวิธีทางข้อมูล

หลังจากลงรหัสข้อมูลเสร็จแล้ว นำแบบรหัสมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นนำไปลงรหัสข้อมูล (Coding) ด้วยมือ แล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่พิมพ์ออกมา (Print out) แล้วจึงทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อแปลความหมายของข้อมูล ที่ได้ประมวลผลมาแล้ว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เป็นการหาค่าสถิติร้อยละ (%) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ศึกษา ได้แก่ จำนวนและเนื้อที่เฉลี่ย ของข่าวและภาพข่าวตามเนื้อหาของข่าว และเนื้อหาของภาพข่าว ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ที่ทำการศึกษา

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการเปรียบเทียบหาค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test มาทำการตรวจสอบ เพื่อหาค่านัยสำคัญของช่วงก่อนและหลังยกเลิก พร.42 ว่ามีความแตกต่างกันจริงหรือไม่

การทดสอบความคิดเห็นของบรรณาธิการ หรือ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง

ประชากร

ประชากร คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ไม่ว่าจะ เป็นบรรณาธิการ หรือ หัวหน้าข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ชื่อฉบับ ที่ใช้ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลจะใช้แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของผู้ที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือก ข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับ การเสนอข่าวในช่วงก่อนจะมีการยกเลิก พร. 42 และช่วงหลังจาก ที่มีการยกเลิก พร. 42

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ () ชาย () หญิง
- อายุ () ต่ำกว่า 25 ปี () 25-35 ปี
 () 36-45 ปี () 46-55 ปี
 () สูงกว่า 55 ปี
- วุฒิทางการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 () ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สาขา

ปกติอ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยวันละกี่ฉบับ

- () 1 ฉบับ
 () 2 ฉบับ
 () 3 ฉบับ
 () มากกว่า 3 ฉบับ

เหตุผลในการอ่านหนังสือพิมพ์ (สามารถเลือกได้เกิน 1 ข้อ)

- () เพื่อติดตามข่าวสารของบ้านเมือง
 () เพื่อเป็นหัวข้อในการสนทนา
 () เพื่อตรวจเช็คข่าว
 () เพื่อฆ่าเวลา
 () อื่น ๆ (ระบุ).....

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ พร. 42

1. มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าว "หน้าหนึ่ง" อย่างไร

2. มีความคิดเห็นอย่างไรกับ พร. 42

3. ท่านคิดว่า ที่ผ่านมา พร. 42 มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอหรือไม่เพราะอะไร

4. ท่านคิดว่า การนำเสนอข่าว โดยเฉพาะ "หน้าหนึ่ง" ในช่วงที่ยังมี พร. 42 กับ ปัจจุบันแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

การทดสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามไปหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือพิมพ์ และทำการทดสอบกับ ผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน และ อาจารย์มหาวิทยาลัย ที่สอนภาควิชาการหนังสือพิมพ์ จำนวน 3 คน และนำข้อบกพร่องมาแก้ไข เพื่อให้เครื่องมือ สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการตอบแทนสอบถามของบรรณาธิการ หรือ หัวหน้าข่าวจะ ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลทั้งหมด และใช้วิธีการพรรณาในการอธิบายข้อมูลที่ศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย